

Запознавање со хемотерапија

Understanding Chemotherapy

Стресот под кој се наоѓате во текот на лекувањето можете да го намалите ако сте подготвени и ако разбирате што е хемотерапија. Поставете им ги сите други прашања кои можеби ги имате на вашиот онколог, доктор или медицинска сестра пред, во текот и после лекувањето. Разговарајте со вашиот доктор за ризиците во врска со хемотерапијата и нејзината корисност.

Што е хемотерапија?

Хемотерапијата се однесува на користење на антиканцерогени лекови наменети да ги уништат канцерогените клетки. При најголем број на третманите, истовремено може да се примаат повеќе лекови. Ова е познато како комбинирана терапија. Понекогаш се користи само еден лек.

Хемотерапијата може да се користи пред или после операцијата или терапијата со зрачење или заедно со терапијата со зрачење. Медицинските онколози и хематолози се специјализирани во лекување на рак со хемотерапија и хормонска терапија.

Како се дава хемотерапија?

Лековите може да се даваат на неколку начини:

- Преку уста.
- Преку игла која се става во вената, бавно вшприцувајќи го лекарството.
- Преку катетер (специјална цевка), која се става во голема вена, обично во вратот или градниот кош и која останува таму во текот на целото лекување.
- Со директно внесување на лекови во органот или ткивото заболено од рак.

Дали хемотерапијата е болна?

Хемотерапијата не би требало да предизвикува непријатни чувства, меѓутоа некои лекарства може да предизвикаат чувство на горење во вените. Ако во било кој момент додека ја примате инјекцијата со хемотерапија почувствувате болка или сензација на горење, веднаш кажете и на медицинската сестра што ви го дава лекот. Исто така, ако после третманот забележите дека местото каде што ви ја ставиле инјекцијата е чувствително и црвено, веднаш контактирајте го одделот за хемотерапија.

Зошто се дава хемотерапија?

За да се излечи ракот – при некои случаи на рак, хемотерапијата ќе ги уништи сите канцерогени клетки и ќе ја излечи болеста.

За да се намали можноста повторно да се јави рак – хемотерапијата може да се дава после операцијата или терапијата со зрачење за да може да се уништат било какви преостанати канцерогени клетки кои се премногу мали за да се видат.

За да се намали големината на ракот пред да започнете со главното лекување – може да се даде хемотерапија за главното лекување, на пример, операцијата или терапијата со зрачење, да биде поуспешно.

За да се намали големината на ракот, да се ублажат симптомите и да се продолжи животот – може да се даде хемотерапија за да се намали големината на ракот, да се контролира и да се намали бројот на канцерогените клетки. Ако не постои можност за излекување, таа може да се користи за да се намалат симптомите на ракот и да се продолжи животот со добар квалитет.

Колку често и колку долго се дава хемотерапија?

Некои видови на хемотерапија се даваат неколку дена или неколку недели, некои видови се даваат за период од повеќе месеци и некои долгорочно. Ова зависи од видот на рак што го имате, начинот на кој тој реагира на лекувањето и вашата способност да го поднесете лекувањето. Вашиот доктор ќе разговара со вас за временскиот период што е планиран за лекувањето.

Каде се изведува третманот?

Хемотерапија може да добивате како надворешен пациент во клиника за хемотерапија или во ординација на доктор. Понекогаш, при давање на подолга или посложена хемотерапија е потребен краток престој во болница.

Кои се можните несакани последици?

Хемотерапијата може да има несакани последици кај некои но не кај сите луѓе. Различни лекови за хемотерапија предизвикуваат различни несакани последици. Несаканите последици често траат привремено и обично може да се ублажат со други лекарства. Можните несакани последици вклучуваат:

- Гадење и повраќање
- Пролив или затвор (често заради лекарството против гадење)
- Исцрпеност (премореност)
- Ранички на устата
- Зголемен ризик од инфекција
- Зголемен ризик од добивање модринки
- Опаѓање на косата
- Слабост во мускулите
- Осетливост на кожата на сонце (само при употреба на одредени лекови)
- Суви или уморни очи
- Губење на апетитот.

Несаканите последици обично исчезнуваат откако лекувањето со хемотерапија ќе заврши. Појавата на било кој од горенаведените симптоми не е показател дали хемотерапијата е успешна или не.

Запамтете, ако сте загрижени или имате прашања, ве молиме стапете во контакт со вашиот доктор.

Каде можам да добијам веродостојни информации?

Информативна линија на Советот за рак (Cancer Council Helpline) на 13 11 20

Информации и поддршка за вас и вашето семејство по цена на локален телефонски повик од било каде во Австралија.

Интернет страниците на совет за рак (Cancer Council) www.cancercouncil.com.au

Служба за преведување и толкување 13 14 50